



Inserati se sprejemajo in velja
ristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Pri večkratnem tiskanju se
ena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišтво
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti
št. 15 v Medijatovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

V Ljubljani, 5. avgusta.

Troje reči nosi zdaj zvonec ter napolnjuje vse časnike. Ti prigodki so: Že stara zgodba od umorjene deklice po judih o velikonočnih praznikih na Ogrskem; prigodbe v Aleksandriji in Egiptu sploh in zadnjič odprtje tržaške velike razstave in hudodelstvo po lahonih doprinese.

Če je zadnje ravno naj novejšo, nam je vendar naj bližje in se je izvrševalo na slovenski zemlji. Tedaj naj pred od tega, kakor dogodek najdemo po raznih časnikih popisano.

Trst je bil že zaradi svoje lege ljubljene Avstrije in vseh njenih vlad, kakor so se tudi po svojem političnem mnenju jako druga od druge ločile. Temu tudi ni nič ugovarjati, ker Trst je naše naj večje primorsko mesto, po njem ima Avstrija in še mnogo drugih dežel zvezo z inostranskimi kraljestvi in deli sveta; še toliko večji pomen ima pa Trst zdaj, od kar je Avstrija Benedke zgubila. Da so toraj vse avstrijske vlade mnogo si prizadevale Trst povzdigniti in se jim, kadar treba tudi milijoni niso smili, se umé samo po sebi. A človek bi mogel pa za to po vsi pravici misliti in pričakovati, da bode prebivalstvo Trsta to tudi spoznalo ter Avstriji hvaležno in vdano. Res bilo je to tudi nekdanj in zato Trst tudi imenovan naj zvestejše mesto „città fedelissima“. Ali žalibog, temu ni več tako. Le Slovenci so gotovo še zvesti Avstrijani, kakor so bili, lahoni so pa po večni skozi in skozi sprideni. Napravljali so že mnogo škandalov, Avstrijo povsod polena pod noge metali, itd. z besedo vse storili, s čemur bi Avstrijo v zadrege spravili ter bi se rajše danes, ko jutro od Avstrije

ločili in z Italijo sklenili. Pa pogledimo njih zadnje zločinstvo.

Uže v soboto smo omenili, da je 2. t. m. zvečer, ko je šlo veteransko društvo poklanjat se nadvojvodi Karolu Ludoviku petarda padla iz hiše na cossi itd. Mrtev je obležal dijak Forti, predsednik veteranov je bil ranjen v prsi, in še sedem drugih je bilo več ali manj ranjenih, med njimi 6 veteranov; dr. Dorna so precej odnesli v bližnjo lekarno, da mu tam rano zavežejo. Lahko je verjeti, kako je bilo ljudstvo razkačeno, videti toliko žrtve lahonske hudobije, a Rücke se je ohrabil, ranjene pustivši drugim, nagovori veterane ter jih pelje naprej do predsedništva, kjer so čestitali cesarjevemu bratu; veterani in ljudstvo Ga je radostno pozdravljalo z „evviva in živio“ klici.

Nočemo tukaj obširneje opisovati, kaka razdraženost je vladala v Trstu, kako so drugi dan prišli poslanci mestnega zbora in kupčijske kamore pred c. k. namestništvo, ter so tam izražali svojo največjo nejevoljo nad tem zločinstvom, ter zatrjevali svojo vdanost do presvitlega cesarja, tudi ne bodemo naštevati vse, kar je policija storila, da pride hudobnežu ali hudobnežem na sled, marveč prašajmo le, kako je ta hudobija in predrznost mogoča v sredi mesta, pred očmi policije; v mestu, ki nosi pridevek naj zvestejše? — Vsak učinek ima svoje vzroke, in tudi petarda v Trstu ni padla le po naključju tiste praznične dni v Trstu, ko so patriotje obhajali spomin petstoletnega združenja z Avstrijo, ko je sam cesarjev brat prišel svečano otvoriti razstavo, katera ima potomcem obraniti zgodovinski pomen te slovesnosti. Ali

je mogoče misliti, da ni hudobnež vedel, kam bode bežal po storjenem zločinstvu? Naj se sedaj peró in umivajo tržaški murini, progresovci, kakor jim drago, naj zatrjuje njih organ. „Independente“, da ni v nikakoršnji zvezi z zločinstvom, nihče mu tega ne bode verjel, odgovornost jim ostane vsaj moralna. V Trstu tudi ni bilo brez znamenj, da se neka pripravlja, kar bode ves svet iznenadilo, in res zgodilo se je kaj takega, kar se menda ni pričakovalo.

Pa da ne ponavljamo tega, kar so drugi časopisi obširno razpravljali, recimo kar odkritosrčno in na ravnost, prvotnega vzroka hudobnemu dejanju v Trstu je iskati pri tisti stranki, katero je svitli cesar sam imenoval fakično. Ta stranka pa ne išče drugega, nego gospodarstva pa — izdajstva. Na severju se poteguje za zatirano(?) nemštvo, in govori o nemški domovini, na jugu pa škili onkraj morja, in želi rešenja avstrijskega jarma in priklopljenja k blaženi Italiji. In te vrste ljudi je vlada leta in leta božala in se njim dobrikala, a še sedaj noče jim resno na prste stopiti. Kaj trdna volja in resno prizadevanje more storiti, je pokazal Rodič in pozueje Jovanović v Dalmaciji; Bajemonti in privrženci so menda v morje pozabljeni potopljivi na veke. Ko je poslanec dr. Vošnjak v državnem zboru odkril sliko vladinega postopanja na Primorskem, je „irredenta“ in njeni tajni in javni prijatelj zasikala, kakor gad, ki mu na rep stopi, sedaj pa odgovorite, ali je mar austrašljiv poslanec kriv, da so take razmere na Primorskem, da je bil prisiljen sveku naznaniti jih? — Vstavoverci, naj bodo lahoni

Spomini na veliko slovansko romanje v Rim I. 1881.

(Spisuje M. Mihaeljev.)

(Dalje.)

Po vrnitvi iz Loreta v Jakin 29. junija, odpeljanje v Rim ob 11 $\frac{1}{4}$ uri po noči.

Veče postaje ste mesti Jesi in Fabriano; najvišji vrhunec se zove Matelika in kmali za tim je najvišja postaja Gualdo Tadino, kamor smo dospeli ravno ob 3. uri ali ob juterni zori. Tu je bilo precej hladno. Od tod gre železnična proga vedno navzdol, da se je moralo od zdej vedno „zavirati“ do Foligna. V ta namen sedi na zadnjem vozu na lastnem stališču mož, ki obrača, kakor je treba, debelo železno vrtelo, ki drži nazaj ob enem vse železnične vozove. Ob obeh straneh se znajo strašni prepadi, jarki in skalnate gore, zares revni kraji do Foligna. Tukaj se steka druga proga iz Florence prek apeninskih gôr. V Spoletu, kjer je r. Pij IX. skoz 5 let škofov sedež imel, smo se s tovarši malo oteščali. Med postajama Baldinini in Ferni je velik tunel

pod goro Torre Maggiore imenovano, ki je dolg 10 minut. Prava podganska luknja je to. Zavira in zavira, da se vse trese, brizga in brizga, kdo vé kaj to pomeni? Naenkrat zaslisiš še drugo brizganje nasproti. Strah in groza spreleti vse. Vlak se ustavi v sredi tunela. Med tim brizga drugi vlak memo nas, zdaj smo ložje vzdihnili. Molil sem že grevengo. Strah je bil tem večji, ker nismo pred vedeli, da ste v tem tunelu dve vstrični progi, ker je zunaj tunela le ena proga. Pač ima res vsako daljše potovanje svoje pritežnosti in vsakovrstne nevarnosti. Dobro je bilo, sem si pri tem mislil, da smo nekteri že pred v Trstu spoved za sv. leto opravili. Ko dirjamo naprej, pridemo zopet med strašne strmine. Če se bi le ena stena po nesreči doli zavalila ali utrjala, preč bi bili vsi! V Terni so nam prijazni Hrvatje dali svilene trobarvene trakove, da smo si jih prilepnili na suknje; kajti v soznanje so nosili skoraj vsi slovanski romarji in romarice do Rima ista znamenja. Blizo Terni je najlepši, 270 metrov globoki, slap reke Velino, ktera se tu pritekoča iz Abruzzov v globočino v 3 odskokih razliva. Drugega

ne bom tu omenjal, ker je vse to že v znani knjigi (g. Gomilšaka) zabilježeno. Za mesticem Narni, zopet tunel za tunelom; polje je tu revno viditi, kmalo dojdemo do postaje Orte, kjer bobni voda v globoki strugi, tu je namreč začetek Tibere. Nekteri mojih tovaršev, hrvaških romarjev, začnejo biti že nemirni, ker se jim je reklo, da pridemo že do 8. ure zjutraj v Rim. A že je bila 9. ura in do Rima smo imeli še 2 $\frac{1}{2}$ uri z vlakom, akoravno jo je parostroj neznanako naglo naprej pihal, kakor da bi vedel, kako nestrpljivo čakamo že skoraj v večno mesto doiti. Za postajo Civita Castellana pelje železnična proga zopet čez Tiber. Tu vidimo može v belih srajciah čez hlače, ki kakor beli Kranjci izgledajo; žene na postajah pa pozdravljajo („salutirajo“) mesto njih mōž v čudnih visokih klobukih, — slavnatih cilindrih.

Pri postaji Borghetto zagledamo na prostem prve pomarančne vrtove. O! tū smo imeli še 1 $\frac{1}{2}$ ure do Rima. Čedalje večja nestrpljivost se nas vsih poloti. Vedno kukamo in kukamo vuo, da bi zagledali že enkrat kuplo sv. Petra, ktero je najpred in najdalje

ali nemški nacionalci so hrabri le takrat, kadar pod vladinim zaštitjem pogumno vdrihajo po Slovanih, kadar pa vidi, da se jih nihče ne boji, marveč da je prazno vse njih grozenje in rotenje, se pa uže dajo potolažiti. V Trstu lahoni ne ragajajo toliko Slovincem, ker so že njih pesti skusili, in okoliski bataljon, kterega je pa odpravil c. k. namestnik general Möring je bolj strahoval tržaške lahone, kakor sedaj policija. A taka je bila od nekdanj osoda Slovanov; te, ki so se potegovali za Avstrije, za njeno korist, imeli so za neprijatelje vladi, ali vsaj za nadležne ljudi, ki se povsod vsiljujejo in vrivajo in nemir delaje med drugimi narodnostmi. Morda da bude petarda, ki je padla 2. t. m. na tržaškem corsu, nekterim ljudem oči odprla, ter bude spregledali, da so nekteri ljudje tem predrznejši, čem bolj se jim streže in prizanaša, da se nevarnost ne odvrtačuje s tem, ako se taji.

Ravnanje Tržačanov proti Avstrijski vladi bi nam ostala zmirom uganjka, ko bi se ne spomin ali, kaj so Italijani počeli na Lombardo-Beneškem zoper avstrijsko vlado. Tisti veliki posestniki „Signori“ so ščuvali na vek zoper vlado, nobena stvar jim ni bila prav, samo da so prosto ljudstvo slepili: češ tujec, tedescho je vsega zlega kriv, pri tem so pa trli in žulili svoje ubege najemnike „kolone.“ A pre-dobra Avstrija jim je stregla bolj, kakor drugim podložnim; „Irredenta“ je pa glavo povzdignila še bolj kvásko, odkar je Avstrija Benedke zgu-bila. — Benedke se starajo, a Trst se še ne, marveč upa še boljše prihodnosti, zato pa Avstriji, ki ga podpira in povzdiguje, vkljub-ljuje. Ali ni to največa zaslepljenost, bi rekel navadni človek? — Morda je pa tega le kriva potuhnjenost in zavidaost Lahov onstran morja, rati bi Trst uničili, njega kupčijo na se po-tegnili, zato ga pa hujskajo zoper avstrijsko vlado, da bi se le-ta enkrat naveličala Trst obsipati z debrotami in raje pospeševala kupčijo in brodarstvo na drugem kraju adrijan-skega morja. Sicer si ne moremo tolmačiti in razlagati nehvaležnosti Trsta do avstrijske vlade; tujci so, ki v Trstu nemir in zbrigo delajo, vlada pa je dosihmal tist element, ki je eminentno lojalna, ki more ustraševati prešerne lahone, odrivala ali vsaj premalo pod-pirala.

Politični pregled.

V Ljubljani 7. avgusta.

Avstrijske dežele.

Iz Trsta. V nedeljo 6. t. m. je svečano stopil v mesto, novo izvoljeni tržaški škof msg. Glavina; čaka njega kaj imeniten nalog, mir in spravo sejati med narodnostmi.

„Saraj.“ list objavlja ukaz v delavnosti civilnega druga (civil-adlatus); njemu so podložni vsi civilne oblasti in ima pravico, polagati neposredno vlogo ministerstvu; dalje tudi ukaz, v katerem se določuje nov delokrog in vradovanje deželne vlade, ki je razdeljena v tri oddelke za notranje poslove, za denarstvo in pravdosodje s tremi ravnatelji na čelu, ki so podložni civilnemu drugu in obravnavajo principiela vprašanja v ravnateljstvenemu svetu.

Vnanje države.

Iz Pariza. Novi ministri še niso imenovani. Časniki so sicer prinesli imena ministrov, a poročila niso bila resnična, in so bila zgolj ugibanje. Predsednik Grevy išče z lučjo ministrov, a dosihmal jih še ni najdel.

Angleži so tedaj zasedli Suec; upora niso najdi ne v kanalu, niti v Suecu. S tem je vendar dokazano, da je vožnja po sueškem kanalu popolnoma prosta, ni ga tedaj vzroka zaradi vožnje po kanalu zasedati okoliščine kraje. Kaj hočejo tedaj Angleži? Po časopisih je znano, da je Khedive pooblastil Angleže, naj obsejajo kraje zaradi vojaških priprav. Vradno (ficielno) to še ni potrjeno, saj tudi Khedive brez sultanovega povelja kaj takega ne more storiti, ako je pa vendar storil, ima Arabi paša prav, ako ga dolži, da hoče deželo Angležem izdati, in sultan kot vrhovni poglavar bi mogel namestnega kralja oklicati za vstaša, a Arabi-paši poslati še višji red od prvega, nad katerim so se Angleži tako jezili. Politika porte je tudi po vsem nejasna. Telegrami iz Turčije pripovedujejo, da so že vojaki na poti v Egipt, dasiravno se še popolnoma ne ve, kaj bodo začeli v Egiptu.

Franosko (vladno) ne zmeni se dalje za Egipt, (vsaj tako je videti), a Lesseps, ki je Francoz, toliko bolj odločno postopa. Upira se Angležem in pridobiva ljudstvo za se. Ko so Angleži hotli še tretjo barko poslati v Suec je protestiral zoper to, da bi se kanal rabl

za vojaško pot. Ko je Lesseps zvedel, da Angleži hočejo zasesti še Ismailijo, ki je na pol poti od sredozemskega do rudečega morja, je baje rekel, le čez moje truplo bude to mogoče.

Iz Londona 6. t. m. Praska je bila med Angleži in Arabi-pašinimi vojaki. Angleži so prodirali poleg železnice in kanala naprej. Sovražniki so se umaknili iz svojih prvih zased in se pomaknili v svoje glavno uterjenje za črto pri Kafir el Devar. — Ko so pognali Angleži sovražnike iz njegovih prvih pozicij so se podali z nočjo nazaj v Aleksandrijo.

Iz Carigrada 1. avgusta. Tukaj se resno pripravljajo za pot v Egipt. Vojakov bodo vzeli iz Albanije in Macedonije, in preden mine teden, bude v Solunu 10.000 mož pripravljenih za vbarkanje. Vendar je vlada pri volji, vojake poslati v Egipt le tedaj, ako se Angleži umaknejo Turkem.

Angleži pa od sultana resno zahtevajo, naj proglasi Arabi-pašo vstajnikom. Iz svojega stališča imajo prav. Ako Turčija tega ne stori, potem res ne bodo Angleži vedeli, bi le imeli Turke za prijatelje ali sovražnike. Zanesljivi niso nikakor Turki, in vse kaže, da so z Arabi-pašo porazumljeni, Angleži morajo pa računati na omahljivost orientalske politike.

Izvirni dopisi.

Morovec pri Kočevju, 3. avg. Meseca maja tekočega leta dobil je naš župan brezimen listek, v katerem se mu naznanja, da hočejo 4 hudodelniki več vasi požgati in mnogo ljudi pomoriti, sebe pa nikdar ne izdati. Čas, o katerem hočejo svoje peklenško delo pričeti, odložili so do košnje in žetve. Začetkoma maja ni nikdo na hudobni dopis porajtal, misleč si vsak, da to je šala, da se vbogo ljudstvo bega. Toda prišel je čas košnje in žetve, pa tudi hudobneži ostali so mož beseda. 24. julja ob 11 pred poludne zažgane so bile Koče, kjer je 32 poslopij in okoli 20 glav živine pogorelo. Osem dni potem t. j. 1. avgusta pogorelo je v Gerčaricah (Masera) 15 hš in 18 skednjev o belem dnevu. Eden izmed hudobnežev priklatil se je 2. avgusta v Novelaze (Hinterberg) precej veliko in lepo vas, ležečo ob cesti držeči iz Kočevja na kočevsko Reko (Rieg) in je v skedenj poln sevá vtaknil vžgalno veriž co

viditi. Peljaje se memo čudne rudačkaste gore Sorakte, ki je 700 metrov visoka, se začne dolina vedno bolj širiti. Postaje Poggio Mirteto in Corese ste v podnožju sabinskih gor. Tú mi prihaja na misel in pred oči zgodovina, kako so si rimski pritepenci in neman č vitezi kralo po utemeljenju mesta Rma (753 ali 754 pr. Kr.) žen priskrbeli. Soubit so ali k marljivim starim Sabincem njih vrle hčere, ki so bili krepke postave, kakor njih očetje. Ali poštenci Sabinci so jim pokazali „svitek“ mesto hčeri, kakor pravi naše ljudstvo, (nemški „einen Korb geben“.) Pravljca pripov duje, kako se je to zgodilo: Romul napravi blizu Rma neke javne igre, k katerim povabi Sabince in njih hčere. Ti, nič slabega slutivši, pridejo res v precejšnjem številu k brezplačnim igram blizu Rima. Sred igre pa plane naenkrat na dano znamenje 3.000 rimskih mladenčev ter vsak ugrabi eno neomoženo hčer, ter jo odnese ali odžene v Rim za ženo. Razsrdeni očetje in bratje, katerim Rmci pa nič žalega ne storé, zbežijo domú ter napovedó vojsko prvemu rimskemu kralju Romulu, — po katerim je do-bilo tudi mesto svoje ime „Roma“. (Bili ne le kazalo tudi Slovincem ostati pri izvorni

besedi „Rom“, ali „Roma“ kakor zovejo to mesto ostali narodi?) Ali ko se je imela biti zadnja odločilna bitva, hčre pograbljené Sabinke, zdaj Rimljanke, na bojišče, ter se postavijo med može, očete in brate, ter jih nagnejo s svojim jokom k miru. Tako so se Sabinci združili z Rimljani v eno ljudstvo in sabinski kralj Tacij je postal celo sokralj ali sovladar Romulov. Pa Romul ni bil zvest do Tacija, ter ga ugonob, kakor pred svojega brata Rma. Tako pripoveduje stara basen o naseienju novega mesta Rma. V takih in enakih mislih na zgodovinske dvomljive prigodke ali boljše basni, kukam skoz okno, a Rima še ne vidim.

Po tem basenskem zavinku idmo dalje. Vedno tik Tbere se peljaje dojdemo v stari Latium ali rimsko Kampansko nžavo, ki se začinja prav za prav za sabinskim pogorjem blizu Monte rotundo t. j. pri okroglem hribu tam kjer je malo papeževo krdelo pri vasi Mentani podpirano od Francozov pod poveljništvom generala Kanzerlja (Bavarca) dré 3. novembra 1867 pobilo in razpodelo garibal-dovsko drhai, ki je hotla s kr.kom: „Rm ali smrt“, po sili vdreti v Rm. Tak čim je v

zgodovini menda nezasiššan, da smé kak tretji brez kazni prostovoljce nabirati in na sosedno vlado vdariti. Se ve, da je bil Garibaldi po-razumljen z laško vlado, ktera se je posluževala vedno vsih punterskih sil, da bi prej do-segla svoj namen. Puntarske meči so povzdig-nile na vrhunec laško kraljestvo, ravno iste ga utegnejo tudi v prah zdrobiti in na njega razvalinah laško republiko postaviti. „Kajti kdor prime za meč, tega bo meč tudi ugonobil“, je rekel Kristus sv. Petru. Rimsko Kampanja je pust svet, le semtrije je kaka njiva; več del pa je obraščen z neko debelo pusto travo „fiščem“, po kateri se pasejo velike čede lepib bivolov; kajti za drugo goveje pleme ni ona slaba krma. Kjer je bila kaka njiva žita, so ta dan navadno želi, ali mlo se nam je storilo pri sčcu, ko vidimo gospodarje ali njih oskrbnike na konjih ali mezgah, ki so vboge žanjice obojega spola, kakor nekdanj sužnje, z bičem k delu prisiljali. Potem takem vidiš, dragi čitatelj, da drevesa svobode cvetejo sicer v Italiji, ali svoboda sama je le med bogataši; kajti večidel kmetov so laški „koloni“, t. j. zares telesni sužnji laške gospóde, ki se masti in zapravlja po mestih po znanim „dolce far,

(Züdschur), misleč si, da preden se poslopje vname in druga po vrsti od njega, bode on že daleč od goreče vasi. Toda po nesrečidveh poprej imenovanih vasi, ljudje silno čuječi, zapazili so tlečo vžigalno verižico in tako skedenj in vso vas silnega požara rešili. Tudi hudodelnika so ljudje zapazili, ter se za njim podali, ker pa jim je nasproti strelal, morali so ga popustiti in tako jo je srečno popihal. Vsled naznanila župana Novolaškega, obrnil se je hudobnež proti Morovcu, kjer smo zdaj v silnem strahu in to tembolj, ker je bil tudi naši vasi požar zažugan. Nesreča, ki nas bi na ta način zadela, bila bi silno velika. Naša krasna fara cerkev leta 1862 v bizantinskem slogu izgotovljena, ravno istega leta posvečena in lansko leto popolnoma prenovljena, stoji v sredi vasi. Ko bi vas gorela, česar nas mili Bog obvaruj, vneti bi se morala tudi cerkev, kajti hiše jo obdajajo od vseh strani. Pa tudi prelepi sadni vrtovi, kateri letos bogato jesen obetajo, uničeni bi bili za več kakor petdeset let. Od kar so prebivalci Koč in Gerčaric nesrečni postali, je tudi pri nas ljudstvo silno čuječe. Pri vsaki hiši stoji kad polna vode, po dnevi čuje vsak pri svojem poslopi, po noči pa stražijo možje in fantje s puškami ter hodijo od poslopja do poslopja, ženske pa so vse zbegane in le jokajo in nikdo ne gre več po svojem opravilu na polje, ali kam drugam. Bog pomagaj!

Iz Maribora, 5. avgusta. (Program višje gimnazije Mariborske) je z navadnim pa nekoliko večjim zakasnitvjem izišel, in obsega nadaljevanje izvrstne monografije: „Das Bachergebirge“ od gosp. prof. Fr. Horak-a, in šolsko poročilo od g. ravnatelja. Obžalovati je, da se nam izvrstni opis Pohorja tako homeopatično podaja in da se konec okrajšan še le v enem poznejših programov obljubuje. Kolikor je iz lanskega in letošnjega oddelka tega spisa videti, je g. profesor z veliko marljivostjo vse o Pohorju že tiskano stvarino natančno pregledal in kritično presodil, pa se tudi ni zbal težavnih potov v najbolj oddaljene kote in hribe Pohorja, da se je osebno prepričal o resničnosti teh podatkov. Zavoljo velike natančnosti je sicer sestavek za navadne čitatele morda dolgočasen, a sam na sebi je ravno zavoljo tega stalne vrednosti. — Iz šolskega poročila vidimo, da je na gimnaziji podučevalo z gosp. ravnateljem vred 22 uč-

teljev in sicer za obligatne predmete 17 profesorjev in za proste predmete 4 pomožni učitelji in 1 „probecandidat“. Razun dveh profesorjev veronauka sta še samo dva posvetna Slovence in 1 je žid. Čudno se nam zdi, da so ravno v najnižjih razredih trdi Nemci razredni profesorji in učitelji latinščine in nemščine. S tem je že naprej izključena možnost, da bi profesor s pomočjo materinščine mogel slovenske dijake vpeljati v latinščino in nemščino. Bog ve, če ni to največ krivo slabega vspeha v nižjih razredih, saj vendar vsaka zdrava pamet mora spoznati, da slovenski fant na mah ne more v nemškem jeziku tolike spretnosti doseči, da bi se v vseh predmetih mogel hkrati učiti s tridimi Nemci.

Vseh učencev je bilo na koncu šolskega leta 340, po narodnosti 174 Nemcev, 164 Slovencev, 1 Magyar in 1 Italjan; izmed teh jih je dobilo odliko 26, enojko 166, trdno dvojko 50, pravico poskušnje 63, trojko 30 in 5 je ostalo neizprašanih. Tedaj je komaj dobra polovica šole z dobrim vspehom dovršila. Enak vspeh se je pokazal tudi pri maturi, pri kateri jih je od 23 k skušnji oglašnih 13 propalo. Izmed 10 abiturijentov, ki so izpit zrelosti prestali, oglasili so se 4 za bogoslovje, 3 za pravoslovje, 1 modroslovje, 1 medicino in 1 diplomacijo.

V podporo revnih dijakov obstoji na gimnaziji podporno društvo, ki je v preteklem letu imelo 858 gld. 76 kr. dohodkov in 655 gld. 8 kr. stroškov.

Med dijaki in profesorji je bilo letos veliko bolezni; 4 dijaki so umrli, 3 iz I. in 1 VIII. šole. Govori se, da bi vtegnilo tega nekoliko staro poslopje krivo biti, zato se že toliko pogajajo zavoljo stavljanja novega gimnazijskega poslopja, pa menda ne bo nič, dasi ravno morajo tudi zavoljo prostora vedno v zadregi biti, ker sta letos dva razreda v privatnem hramu imela šolski sobi najeti.

Za bodoče šolsko leto bodo se dijaki sprejemali od 12—15 septembra popoldne in popoldne bodo tiste dve poskušnji in preskušnji za na novo sprejete.

Domače novice.

V Ljubljani, 8. avgusta.

(Grof Karol Hohenwart) je bil te dni tukaj, da prejme pri c. k. deželni vladi slovesno

imenovanje in častni naslov za vrhovnega dednega pristolnika (Truchsess) v vojvodstvu Kranjskem in v vindiški marki; potem je bil v saboto grofu na čast pri deželnemu predsedniku obed, pri katerem so bili navzoči c. k. vladni svetovalci in župan Graselli. Deželni glavar je nekaj dni zunaj Ljubljane.

(Redki primerljaj.) Letos je v ljubljanski škofiji redki primerljaj, da je več 50-letnih zlatomašnikov, kakor novoposvečencev. Iz IV. leta gredó le 4 mašniki v duh. službo; zlato mašo pa obhaja 5 duhovnikov, in sicer 26. julija jo je obhajal preč. g. Jožef Skubic v Ribnici; 30. julija preč. g. Jurij Steurer; 6. avgusta preč. g. Janez Toman, kanonik v Moravčah. 15. avg. jo bo obhajal preč. g. Janez Kovačič, dekan, v Trebojem; 3. sept. pa preč. g. Anton Smrekar v Kranji.

Naj imenitna slovesnost je bila pa gotovo preteklo nedeljo v Zatični. Prečast. gosp. Janez Hinek, nekdanji župnik Zatiški je obhajal svojo demantno mašo, t. j. šestdesetletnico mašništva. Zraven te redke slovesnosti je imel tudi novo mašo še njegov nečak g. Ludevít Hudovernik.

(Odbor veteranskega društva) tukaj je čestital predsedniku veteranskega društva v Trstu g. V. Rücke v skazanem pogumu in nevstrahšenosti pri znatnem neredu v Trstu dne 2. avgusta.

(Ljudska kuhinja) je imela včeraj zvečer sejo, v kateri se je govorilo o tem, koliko revežev mislijo razveseliti s prestim obedom v god presvitlega cesarja.

Razne reči.

— Iz St. Ruperske okolice se poroča, da je bil 4. t. m. proti 4. uri hud potres. Enako tudi v Mokronogu.

— V Brežicah je umrl vpokojeni duhovni pomočnik Miha Joras. Rojen je bil v Smledniku l. 1799. Bil je zadojč najstareji duhovnik lavantinske škofije.

— Mil. škof v Cosenzi je vse duhovnike svoje škofije cerkveno kaznoval (začasno prepovedal jim maševati), ker so za r. Garibaldija maše brali, poroča „Edinost“. — Čudno, če res! Pač je škof prav imel; ali kako morejo duhovniki — pa celó vsi cele škofije — tako nevedni ali brezvestni biti, da mašujejo za izobčenca, ki je brez znamoja kesa in preklca umrl?

— Posnetek postave od 26. maja 1882., s katero se povišuje vvozina ter vjava porabnina od rudninskega ali zemeljskega olja kakor tudi preklicuje potrošnina pri vvozu rudninskega olja v kraje razglašene, da so za pobiro potrošnine zaprti.

Opazka. Začetek veljavnosti te postave je 1. dne septembra 1882. Glasijo se:

§. 2 Rudninsko ali mineralno olje, katero se po kraljevinah in deželah v državnem zboru zastopanih zunaj tržaškega colnega izimka izvaja z očiščevanjem (rafinovanjem) in katerega gostota pri toplini od 12 stopinj Réaumur ne prestopa 870 stopinj (tisočin gostosti čiste vode), podvrženo je porabnini po 6 gld. 50 kr. za vsakih 100 kilogramov čiste vage.

§. 4. Kdor o začetku veljavnosti le-te postave v kaki tistih dežel, za katere velja, ima zalogo davkovnega rudninskega olja, katera preseza 100 kilogramov, dolžan je čisto težo tega olja in pa kraj in prostore, kjer ga hrani, v treh dneh, računec od dne, katerega ta postava veljati začne, v to določenim finančnim organom pisмено zglasiti ali naznaniti in tudi porabnino od istega opraviti.

niente“ iz kmečkih žuljev izstisnjene novce. Stokrat srečnejši je samostalen slovenski kmet, kateri, kedar odplača svoj letni davk, lahko reče: „Zdaj je le Bog in pa jaz gospodar tega, kar posedujem“. — Ker se čedalje bolj bližamo večnemu mestu, mi zginejo brž vsi taki spomini iz glave; središče vseh mislih je bil zdaj Rim in zemljovid Italije, od „Slov. Matice“ izdan, nam je še precej dobro služil, ter kazal, da moramo kmali zagledati Rim. In res ob 10¹/₄ (zjutra) zagledamo najprvo velikansko kuplo cerkve sv. Petra, ki je sama na sebi podobna okrogli gori. Pa še le ob 11¹/₂ ali ¹/₂ ure pred poldnem, se ustavi vlak na velikanskem kolodvoru s stekleno streho pokritim. Občutki, ki so nas sprehajali, odkar smo zagledali že od dalje kuplo sv. Petra cerkve in Rim, se ne dajo opisati, marveč le čutiti. Vse je hotlo kukati skozi okna; komaj smo pričakovali trenutka, da se ustavi vlak. Ddrage z vlakom mimo hiš, gradičev in vrtov, med cipresami, razvalinami, i. dr. strmimo vsi z razkrito glavo pozdravljaje radostnim srcem središče cerkvene edinosti. Roma aeterna! Tolika radost je napolnovala moje srce, kakor

tudi drugih, da sem si komaj mogel misliti, je li vse to resnica, kar vidim pred seboj. Skoraj se mi je dozdevalo, da so vse te reči, kateri občudujem, le sladke sanje. Dozdevalo se mi je, da sem kar ves preroben, vkljub trudapolnega potovanja in noči brez spanja: Naenkrat je bil ves prestani trud z nezgodami vred pozabljen. Bili smo toraj v Rimu, v tistem mestu, kamor je pripeljala božja previdnost prvaka apostelnov, pred vbogega ribčarja, sv. Petra. Odkar je po njem postal Rim središče kršanstva, je bilo izrečeno, da je namenjena ali odločena kršanska vera za vse zemeljski krog, za vse narode na zemlji. Tako je postal Rim zares svetovno mesto v višjem pomenu in v resnici „Roma aeterna“ ali večno mesto, ali kakor ga imenuje g. Gomilšak prav primerno: „Večno, sveto, zlato, in mesto nad vse mesta, stanišče apostelnov, mater mučnikov, središče kršanstva“. Gotovo večega veselja ne doživim več do smrti, kakor je bil dan prihoda v Rim, namreč 30. junija 1881. Hvala Bogu, za to milost, sem vzdihnil z iskreno zahvalo, da nas je Bog ovaroval vseh nesreč! —

(Dalje prih.)

Ako primerno varnost dá, sme se mu porabnina za en mesec do šestih mesecev največ pustiti na počak.

Dokler ta, kateri davkovno rudninsko olje hrani, nima v rokah uradnega potrdila o tem, da je porabnina plačana ali pa na počak puščena, ne sme se isto odnesti iz prostorov v katerih je hranjeno.

Tisti, kateri trgujejo (kupčujejo) z rudninskimi oljem, imajo tudi 60 dni od časa goropovedanega dolžnost, gledé svoje zaloge davkovnega rudninskega olja, če prestopa 100 kilogramov, izkazati, od koga so ga dobili, ali pa da je davek opravljen.

Izjemljejo se od dolžnosti tega paragrafa podjetniki čiščenja rudninskega olja v oziru na tisto zalogo omenjene vrste, katera se nahaja v prostorih prigledu podvrženih njihovih očiščevalnic (rafinerij).

§. 28. Po kraljevinah in deželah, v katerih ima moč kazenska postava o dohodarstvenih prestopkih, uporabljajo se na prestopke propisov o porabnini od rudninskega olja določila te kazenske postave, sosebno pa §§. 323 do 349 iste z dodatnimi ukazali, v kolikor ni pričujoči postavi drugače določeno.

§. 32. Odmerjanju kazni zaradi tega, da se je po meri §§. 4 in 19 zahtevani izkaz o prejemu ali plačnem davku (colu) opustil, naj se brezizjemno v podlogo jemlje sveta porabnina, katera prihaja na množino rudninskega olja, gledé katere izkaz ni bil podan.

— Kahiru ima 400.000 prebivalcev, med njimi 50.000 Evropejcev. Zapadnih katolikov je kakih 13.000 iz Malte, ki so stanoviti v veri. K temi še prištevajmo 3000 g-ških katolikov, 3080 katoliških Armencev, 2000 Maronitov (katolikov iz Libana) in 1700 katoliških Sircev. Za Meko je Kahiru drugo mesto izlamu, dolgo časa so bili tam kalifi, in še sedaj je Kahiru duševno središče izlamu. Visoka šola tam je prva v orientu, obiskuje jo nad 10.000 dijakov iz vseh dežel mohamedanstva. Ima nad 400 mošej, povsod vidi okoli visoke oske stolpe pri mizretih.

O. o. frančiškani so uže tam od l. 1320. Imajo tu protoren samostan, lepo novo župno cerkev, ki ima pet altarjev, pridno hodijo katoliki vanjo molit. Besedo božjo oznanjujejo v petih jezicah: v arabskem, francoskem, talijanskem, malteškem in nemškem. Crkvene praznike prav slovesno praznujejo tudi z razsvetljavo.

Silno važna je ustanova za osrednjo Afriko (Central-Afrika), katero je osnoval apostolski magn. Comboni; ta prostor seza v severju do Tunisa in Egipta, na jugu pa do 12° severne širjave, in ima nad 100 milijonov prebivalcev. Ta zavod ima tri oddelke: zavod presvetege Srca Jezusovega v odgojo misijonarjem, katehistom, pomočnikom za osrednjo Afriko, odgojišče in bolnišnico murinov; zavod presvetege srca Marije v odgojo redovnic za murine, za deklice murinov, ki se hočejo posvetiti misijonom in bolnišnico za murinke, tema še pripada zavod svete družine za pouk in odgojo tam poučujejo murinke otroke belunov v dokaz, da so tudi murini sposobni za omiko in še kaj več. Pravi sedež temu misijonu je v Veroni, in je izvirno nemška ustanova ter se združuje največ z nemškimi denarji. Za nakup misijonske hše je dala cesarica Marija Ana, so. proga Ferdinandu I. sama 20.000 frankov. Ustanovljen je bil ta zavod 1844 in do l. 1861 je umrlo od 40 duhovnikov 35, in odkar so č. o. o. frančiškani prevzeli misijon od 40 očetov njih 22, namreč teh, ki so iz tega zavoda šli na ravnost v Afriko, zato je magn. Comboni l. 1871 osnoval ta zavod v Kahiru, da se

misijonarji in redovnice tam privadijo afrikan-skemu obnebu, in to se je skazalo tako dobro, da od l. 1871 do l. 1876 od 16 misijonarjev nihče ni umrl. Vidi se, kako potrebna je ta postaja za osrednjo Afriko. Egiptovska vlada je podpirala tudi ta zavod, v Kahiru pa tudi v misijonskih deželah, in prejšnji namestnik kralj Ismail je podaril zavodu zemljišče 3609 □ mt. Tam je dodelana velika misijonska hiša in prva cerkev Jezusovega Srca v Egiptu se je začela staviti. V Hartumu, kjer se stekata bela in višnjeva reka Nil je pod 160 severne širjave velika misijonska hiša, v Obeidu, glavnem mestu v Kordofanu, je tudi misijonski zavod in šola isto tako v Berber-u, glavni postaji iz Hartuma proti rudečemu morju, in še celo v gorovji Nuba, na jugozapad od Kordofana med 10—12° severne širjave. Kak strašen udarec bi bil to za misijone, ko bi mogel prenehati zavod v Kahiru.

(Dalje prih.)

Javne dražbe.

10. avgusta. 1. eks. drž. posestva občine Narin 1600 gl., Postojna. 1. eks. drž. pos. Franceta Malovše iz Podstrmca, 270 gl., Lašice. 1. eks. drž. pos. Janeza Zubukovec iz Male Slivnice, 3640 gl., Lašice.

11. avgusta. 2. eks. drž. pos. Jože Možina, Bistrica. 3. eks. drž. pos. Jožefa Šukle, 2167 gl. 13 kr., Metlika. 1. eks. drž. pos. Matija Švigel iz Goričice 4140 gl. Vrhnika. 1. eks. drž. pos. Primoža Kovač na Paku 5985 gl. Vrhnika. 1. eks. drž. pos. Janeza Jelovšek iz Vrhnike, 3910 gl., Vrhnika. 1. eks. drž. pos. Janeza Mikuša dedičev iz Rakitne. Vrhnika. 1. eks. drž. pos. Laka Šurc iz Suhorja, 1298 gl. Postojna. 3. eks. drž. pos. Antona Celigoj Parje N. 8., 1800 gl. Bistrica. 1. eks. drž. pos. Jožeta Batista iz Bistrice 500 gl. Bistrica. 2. eks. drž. pos. Jožeta Možine iz Bistrice. Bistrica.

12. avgusta. 1. eks. drž. pos. Tomaža Strle Šmrata, 1860 gl. Lož. 1. eks. drž. Matija Gregorič iz Nadgorice 4749 gl. 60 kr. Ljubljana. 1. eks. drž. pos. Janeza Račič iz Senožet št. 4, 1040 gl. Krško. 1. eks. drž. pos. Ane Pirc iz Nemške vasi 2465 gl. Krško. 1. eks. drž. posest. Janeza in Franciške Škrbec iz Pudoba 3760 gl. Lož. 1. eks. drž. pos. Mihael Rebek iz Starega trga, 345 gl. Lož. 1. eks. drž. pos. Matija Šnidarčič iz Poderkve 1750 gl. Lože.

Jedna eks. drž. pos. Marka Avsec iz Loga (Auen) 778 gl. 66 kr. Krško. Jedna eks. drž. pos. Franceta Krašovic iz Bele cerkve 750 gl. Krško.

Umrli so:

2. avgusta: Janez Dolinar, 24 let, jetika, na Gradu. Amalija Rodič, 17 let, jetika. Marjana Selan, 68 let, jetika.

V bolnišnici 30. julija: Alojzija Kramar, 2 meseca, božjast.

3. avgusta. Pavla Kosec, 4½ l. davica. Ana Vodnik 2½ m. božjast.

V bolnišnici 1. avgusta: Jožef Papler 3 leta, variola, Jože Podražaj 76 let, starost.

3. avgusta Jera Barle, gostija, 50 let.

Pred kratkim je prišlo zadnje izdaje knjige:

Das arme Leben und

bittere Leiden unseres Herrn Jesu Christi
und seiner heiligsten Mutter Maria
nebst den

Geheimnissen des alten Bundes

nach den Gesichtern der gottseligen Anna Katharina Emmerich, herausgegeben von P. Schmöger.

Sedaj je ta lepa knjiga dovršena, toraj ponavljamo svoje prejšnje priporočilo, ter želimo, da bi se ta izvrstna knjiga širila med občinstvo. Slehern, ki to bere, mora se čuditi, koliko novega in dosihmal neznanega se

mu tu pripoveduje iz življenja in trpljenja Izveličarja sveta in njegove preblazene Matere, koliko novih krajev stopa tukaj pred njegovo duševno oko. Posebno zanimiva pa postane knjiga s tem, da ima izvirne, dosihmal še nikjer natisnjene slike, ki branje poodčitujejo, ki se na tanko zlagajo z besedo, s katero je pripovedovala blažena Katarina Emmerich to v svojem zamaknjenju.

Spremljajmo pa spisatelja po posameznih oddelkih:

Die Schöpfung — Die Sünde und ihre Folgen. — Die allerseligste Jungfrau. — Die heiligste Menschwerdung. — Beginn des öffentlichen Lehrwandels Jesu. — Jesus predigt Busse und Taufe. — Jesus in der Wüste. — Hochzeit zu Cana. — Erste Osterfeier in Jerusalem. — Vom Schlusse des ersten Osterfestes bis zur Bekehrung der Samaritaner am Jakobsbrunnen. — Jesu Lehrwanderung in der Landschaft Genezareth und an den Ufern des Jordan. — Vom zweiten Laubhüttenfeste bis zur ersten Bekehrung Magdalena's. — Jesu Lehren und Thaten in Kapharnaum und der Umgegend. — Die Bergpredigt. — Bekehrung der rückfälligen Magdalena bis Uebergabe der Schlüssel an Petrus. — Vom zweiten Osterfeste bis zur Rückkehr aus Cypern. — Erweckung des Lazarus. — Jesus im Lande der heiligen drei Könige. — Das bittere Leiden und Sterben unseres Herrn Jesu Christi.

(Ta oddelek razpada zopet v več raznih poglavij, ki ima posebne naslove, kakoršnih tukaj ne navajamo. Vstajenje. Nebovohod. Poslanje sv. Duha. Življenje Marije po Jezusovem vnebovohodu.)

Zaznamek nekterih važnejših slik.

Die Schöpfung. — Der Sündenfall. — Die Anweisung aus dem Paradies. — Die Arche Noes. — Der Thurmbau von Babel. — Die Arche des Bundes. — Mariae Geburt, Opferung, Vermählung, Verkündigung etc. — Christi Geburt. — Die heil. drei Könige. — Johannes. — Jesu Taufe durch Johannes. — Die Versuchung Jesu in der Wüste. — Lehrwanderungen Jesu an den Ufern des Jordan. — Erweckung des Jünglings zu Naim. — Enthauptung des hl. Johannes. — Die Leidenswerkzeuge des Herrn. — Das Innere des Abendmahl-Saales. — Jesus vor Kaiphas, im Kerker etc. Ecce homo. — Golgata. — Das Innere des hl. Grabes. — Der auferstandene Heiland erscheint seiner Mutter Maria. — Die Wohnung der Heiligsten Jungfrau. — Der Kreuzweg Mariae bei Ephesus. — Mariae Tod etc.

Dodan je tudi zemljevid Palestine (risal dr. Riess) in drugič tudi križev pot Jesusov (pot iz Gethsemane do Golgate).

Pa da knjige dalje ne hvalisamo, napotimo č. o. o. čitatelje na pismo prečastitega gospoda Petra Jožefa škofa iz Limburga do pisatelja o. Schmöger, ki se skrajšano glasi tako-le: „Die mir gütigst übersandte neue Ausgabe von den Gesichtern der gottseligen Anna Katharina Emmerich... kann ich nur mit der grössten Freude begrüßen und allen christlichen Familien zur Anschaffung auf's Wärmste empfehlen.“

Prečastiti gospod nadejajo se na konci svojega pisma, da bode ta knjiga najdlja pot v krščanske hše, in da pride blagoslov Božji vernim, ki bodo knjigo brali; blagoslov Božji bodi tudi v bogato plačilo spisovatelju za postavbo in izvrstaemu gospodu založniku, ki je knjigo, kakor se spodobi svetemu namenu, lepo opravil za kar mu bodo hvaležni verni od vseh krajev. (2)

Vsa knjiga pa stane, broširana 8 gl. 40 kr. jako lično vezana v izvirnih platnicah 11 gl. 76 kr. — Krasno vezana knjiga je razne cene do 25 gl.

Naročila sprejema

Katoliška bukvarna
v Ljubljani.

Telegrafične denarne cene 7. avgusta.

Papirna renta 77.05 — Broberna renta 77.75 — Zlata renta 95.50 — 1860letno državno posojilo 130.50 — Kreditne akcije 317.10 — London 120.10 — Osa. kr. oskini 5.66 — 20-frankov 9.53.

I. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani